

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJA BRODSKO-POSAVSKA
OSNOVNA ŠKOLA "MATIJA ANTUN RELKOVIĆ"
Ignjata Brlića 1, DAVOR

250

Godina školstva u Orubici

PODRUČNA ŠKOLA "FRA MARIJAN LANOSOVIĆ"
STROSSMAYEROVA 4, ORUBICA

Školske godine 2023./2024., točnije 3.lipnja 2024. navršava se 250 godina od osnutka škole u Orubici.

U prigodi obilježavanja tako visoke obljetnice školstva u Područnoj školi u Orubici koja pripada Osnovnoj školi "Matija Antun Relković" u Davoru, nužno je prisjetiti se prošlih vremena i ljudi te događaja koji su ih obilježili. Raspoložujući podacima iz Školske spomenice i skromnom literaturom osobne i školske knjižnice, bez većih znanstvenih pretenzija prikazat ću povijest školstva u Orubici, nadajući se da će ovaj temi u nekom budućem vremenu, znanstvenici dati veći povijesni, književno-povijesni i etnografski značaj.

Veličinu osnutka škole u Orubici je moguće shvatiti sagledavajući složene društvene prilike ovoga područja u tadašnjem vremenu ali i vremenu prije. Naime, utvrditi točan nastanak jednog naselja koji put je posve nemoguće jer su se ona rađala, nastajala i nestajala ne ostavljajući nam materijalnih dokaza. Možemo tragati samo za prvim spomenima mjesta, odnosno njegova imena koji je neki kroničar zabilježio.

Tako je i s Orubicom, za koju se tvrdi da je od XIII. do XIV. stoljeća bila srednjovjekovna katolička župa. Iz vremena i "vlasti Osmanlija" ima vrlo malo pisanih podataka. Među najstarijim podacima je onaj 1626.-1630. kada je skradinski biskup Tomo Ivković zabilježio da je u Orubici (Oruguiza) krizmao 200 osoba. Prekretnica u ovom kraju je svakako 1699. god. kada su u Srijemskim Karlovcima, Habsburška Carevina i Turska, potpisale prekid neprijateljstava i mirovni ugovor kojim se u Slavoniji na rijeci Savi postavljala granica između dva carstva. Članak VII. ovog ugovora dopuštao je obnovu pos-

tojećih utvrda, ali je isključivao gradnju novih, s obje strane Save. Među postojećim utverdama, tj. "čardacima" spominje se i Orubica. U upravnom pogledu, Slavonija je podijeljena na Vojnu granicu i tzv. Paoriju, odnosno Provincijal. Nakon 1702. god. u Slavoniji i Srijemu je osnovana Vojna krajina koja se sastojala od donje-račke, srednje-brodске i gornje-gradiške krajine, a navedene krajine od pukovnija i satnija.

Uz stalnu vojnu službu, graničari su davali carsku, pukovnijsku i satnijsku tlaku: pekli opeku, gasili vapno potrebno za izgradnju utvrda, vozili drva za izgradnju čardaka, časnčkih stanova, vojnih skladišta; gradili ceste i mostove, sjekli šume i šikare, "čistili kopitnicu Save", "ušoravali" sela, gradili pčelinjake, pleli košnice, sadili dudove za uzgoj dudova svilca, davali straže čardacima... Bez obzira na sve ove poslove koje su graničari obavljali, carstvu je bilo najvažnije da su graničari jeftina vojska. Unatoč osobne hrabrosti, krajiška je vojska u prvoj polovici 18.st. bila taktički neuvježbana i nedisciplinirana. Stoga se graničari preustrojavaju nekoliko puta, pri čemu neke satnije mijenjaju pukovnije. Primjerice, u vrijeme generala Engelshofena (od 1747. god.), Gradiška je imala 135 sela i 10 kompanija od kojih je jedna Orubica.

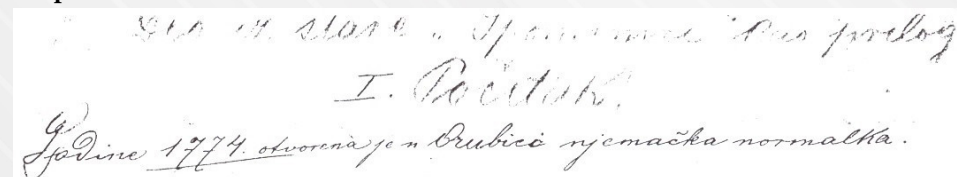
Slavonija je tada bila opustošena, slabo naseljena, malih sela, raštrkanih kuća, prostranih zajedničkih livada... Živjelo se od stočarstva i poljodjelstva vrlo niskog stupnja razvoja. Da bi se zemlja kultivirala, trebalo je pučanstvo sabiti u veća naselja uz ceste, napustiti ekstenzivno privređivanje i razviti tržišnu proizvodnju. "Ušoravanje" ili kako su graničari govorili "stjerivanje kuća u red po numeri" provedeno je u drugoj polovici 18.st.

Za razvoj države, uz gospodarske i socijalno-političke zahvate, morala se podizati i prosvjećenost širokih slojeva pučanstva.

Prosvjećivanje, odgoj, vjersko poučavanje i borba protiv nepismenosti, su povjeravani domaćim franjevcima i isusovcima, uz stanoviti kulturni utjecaj stranih časnika, trgovaca i obrtnika. Prije osnivanja stalne škole u selu, župnici su zbog svoje visoke naobrazbe, bili jedini koji su djeci svojih župljana pružali osnovno opće i vjersko znanje. Na taj su način otkrivali nadarene pojedince a najbolje od njih upućivali dalje u više škole (kao što su dva velika sina ovog kraja: Matija Antun Relković 1732.-1798. rođen u Svinjaru/Davoru i fra Marijan Lanosović, 1742.-1812. rođen u Orubici).

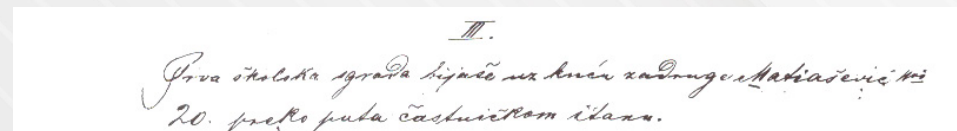
Samo otvaranje škole u Orubici, 1774. god. je akt smišljene politike Marije Terezi-je da njom odgoji vjerne podanike, poslušne vojnike i valjane gospodare.

Iz Spomenice škole:

I. Početak.
Godine 1774. otvorena je u Orubici njemačka normalka.

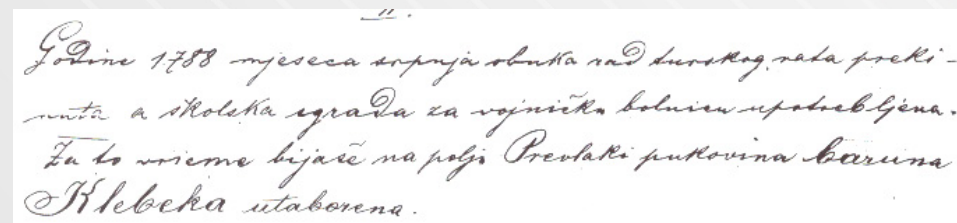
"Godine 1774. otvorena je u Orubici njemačka normalka"

II.
Prva školska zgrada bijaše uz kuću zadruge Matiašević kbr. 20. preko puta častničkom stanu.

"Prva školska zgrada bijaše uz kuću zadruge Matiašević kbr. 20. preko puta častničkom stanu."

Polaznici su bili isključivo muška djeca. Nastava je često prekidana zbog ratova, mobilizacija, prirodnih nepogoda kao što su savske poplave i potresi, raznih "kužnih" bolesti. O tome svjedoči zapis iz Školske spomenice, 1778.god.

Godine 1778. mjeseca srpnja obuka rad turskog rata prekinuta a školska zgrada za vojničku bolnicu upotrebljena. Za to vrijeme bijaše na polju Prevlaki pukovnia baruna Klebeka utaborena.

"Godine 1778. mjeseca srpnja obuka rad turskog rata prekinuta a školska uprava za vojničku bolnicu upotrebljena. Za to vrijeme bijaše na polju Prevlaki pukovnia baruna Klebeka utaborena."

1834.godine škola postaje "obća pučka škola" a zbog naraslih potreba ubrzo se gradi nova zgrada (na mjestu današnjeg doma DVD) koja je imala školske prostorije na katu a u prizemlju je bila stražara.

18.lipnja 1857. god. postavlja se kamen temeljac za novu školsku zgradu. Ista se otvara 1864.god. Učitelj dobiva plaću ("beriva") za obučavanje djece i orguljanje u mjesnoj crkvi sv.Ilije. Osim toga, na uživanje mu se daje jedno jutro oranice.

1865. god. uz školu se otvara vrt, "pokušalište", u kojem se pod nadzorom

učitelja uči suvremenije obrađivanje zemljišta i gajenje voća. Uz školu se postavlja pčelinjak. Vrt i pčelinjak omogućuju učenicima uz stjecanje osnovnih znanja, stjecanje i praktičnih vještina: sadnja, gnojidba, cijepljenje i uzgoj voćaka.

U to vrijeme je učitelj prva i jedina osoba koja donosi sadnicu duda i počinje s uzgojem dudova svilca – "bagude" prema Relkoviću.

Osim dudova, učitelji su sadili pred školom i po selu kestene i jablanove.

Učitelj Antolak 1. aprila 1869. usadio pred školu 2 kestena

"Učitelj Antolak 1. aprila 1869. usadio pred školu 2 kestena"

Danas, jedan preživjeli od dvojice divljih kestena izgleda ovako:

Na kestenu je pločica s latinskim i hrvatskim nazivom, godinom sadnje i prezimenom učitelja koji ga je posadio.

Aesculus hippocastanum
(divlji kesten)
posadio 1867. god. učitelj
Antolak

Zgrada škole, pred kojom su posađeni divlji kesteni, nakon što je sagrađena nova zgrada škole, preuređena je u učiteljske stanove. Tu ulogu je imala sve do 1975. god. Srušena je 1987.g. a građevinski materijal upotrijebljen je za gradnju Doma. Sve do rušenja školske zgrade, na njoj je bila pločica s utisnutom godinom najvišeg vodostaja „1878.“ kao podsetnik mnogim generacijama kako su savske poplave orubičkom stanovništvu redovito donosile neimaštinu.

Veliki iskorak u razvoju školstva svakako je uključivanje ženske djece u sustav odgoja i obrazovanja.

41.
Dne 10. studena 1877. otvorena u Orubici djevojačka učionica. Bila na korist i boljitak mile nam Hrvatske domovine! Cvala do božje volje! Prva učiteljica gospodična Anka Marekovičeva.

„Dana 10.studena 1877. otvorena u Orubici djevojačka učionica. Bila na korist i boljitak mile nam Hrvatske domovine! Cvala do božje volje! Prva učiteljica gospodična Anka Marekovičeva.“

Devet godina kasnije, školom se obuhvaća sva zdrava mladež i obrazuje u obospolnoj učionici.

Godine 1886. službovao je na ovomjestnoj dječjačkoj učionici učitelj Marko Juran, te njegovim nastojanjem žalibože – spojena je djevojačka učionica u obospolnu dvorazrednu.

Godine 1886. službovao je na ovomjestnoj dječjačkoj učionici učitelj Marko Juran, te njegovim nastojanjem žalibože – spojena je djevojačka učionica u obospolnu dvorazrednu.“

Čitajući strpljivo ispisane stranice Spomenice, nailazimo na mnoštvo važnih, zanimljivih podataka: s jedne strane o unaprijeđivanju odgojnih metoda, o unošenju praktičnih uz teorijska znanja, o stručnom usavršavanju učitelja, o nadzoru škole i rada u njoj, a s druge strane o načinu života ljudi u Orubici, njihovom stalnom nastojanju da “ukrote” Savu i na taj način spriječe glad i siromaštvo.

Na kraju svake školske godine, a često i na samom početku, rad u školi tj. učitelji imali su nadzor kraljevskih županijskih nadzornika koji su svoj nalaz/uvid pisali u „Inspicirajuću knjizicu”.

Godine 1887., dne 26. srpnja pohodio je ovu učionu poglaviti gospodin kr. županijski školski nadzornik Antun Utovčević uz pratnju gospodina učitelja Đure Relkovića iz Svinjara.

Godine 1887., dana 26. srpnja pohodio je ovu učionu poglaviti gospodin kr. županijski školski nadzornik Antun Utovčević uz pratnju gospodina učitelja Đure Relkovića iz Svinjara

S ukidanjem Vojne krajine i feudalizma, u Orubici se raspadaju velike zadruge, posjedi se dijele i usitnjavaju a stanovništvo postaje još siromašnije. Škola je i dalje svijetla točka tog siromašnog sela.

1887.god. postaje utemeljiteljnim članom HPKZ-a i Matice Hrvatske.

Godine 1887. ova škola postala je na predlog centalnog učiteljskog zbora u njezinu utemeljiteljnim članom br. pedagogijskog knjigarničkog zbora u Zagrebu god. 1886.

Iste godine postala je ova škola utemeljiteljnim članom „Matice Hrvatske“ u Zagrebu god. 1887.

Dan i mjesec kada je škola pregledana	Koliko je upisano u...						Na dan pregledavanja bilo je nastava u	Ime i prezime te čin učitelja odnosno učiteljice	Zapr. školski	Školski broj u orubi
	svakodnevno			opetovani						
	dječaka	djevojčica	djevojčica	dječaka	djevojčica	djevojčica				
26. srpnja 1887.							Juran Marko učitelj			

Napomena: ovaj učitelj... (transcription of handwritten notes next to the table)

Na prijelazu iz XIX. na XX. stoljeće, učiteljica Anka Mareković, nakon odlaska ravnajućeg učitelja, Ivana Sivoša, 29.IX.1896. bilježi: “Tom prigodom pružila se prilika nakon mog dvadesetgodišnjeg ovomjestno neprekidnog službovanja, da mogu koji redak u ovoj školskoj Spomenici napisati.”

Dalje u Spomenici slijede stranice opisa „ovomjestni običaji“, položaja Orubice, flore i faune, znamenitih zgrada, važnijih događaja, „kronološki popis učitelja(ica)“ od 1830. godine čak i mjestopis sela Orubice.

U razdoblju od 1774. – 1948. godine školska obuka često je prekidana. Najčešći uzrok su vrlo česte i dugotrajne savske poplave kada je prekid trajao i po mjesec dana.

Zanimljive su bilješke učiteljicine o savskim poplavama: „U proljeće i rano u jesen trpi ovaj narod od savske poplave mnogo. Ako u ne vrijeme prelije preko korita Save, onda nosi na očigled ljudem ono malo ljetine što je kukavno urodilo.“ (učiteljica Anka Mareković) „ A kad se desi poplava izostane što je rijetkost bila onda, narod pouzdanjem gleda u bolju budućnost, a s nepouzdanjem u nevjernu, inače miljenicu svoju – Savu.“ (rav. učitelj Mile Požega) XIX. stoljeće završimo podatkom o gradnji nove školske zgrade u kojoj se i danas održava nastava.

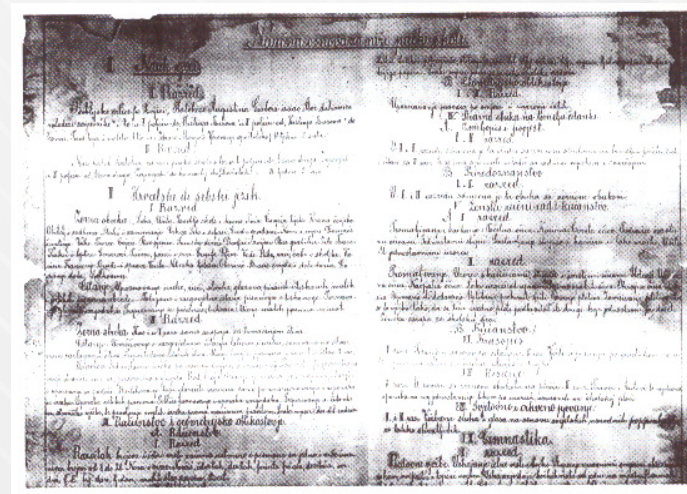
„Znamenitih zgrada privatnih kao ni javnih ovdje ne ima i zato opis dalje manjka . Jedino imade u selu od iavnih zgrada crkva sv.Ilije sagrađena godine 1770., školska zgrada sagrađena 1857. zatim nova školska zgrada sagrađena 1897.“

To nalogu poplavitog gos. br. kst. predsjednika D. Trnski-a započela je obuka dne 15. 9. 1897. usvo- voj učevnoj spradi ako prem predloja, ni blagoslov iste obavijen nije. —

ŠKOLSTVO U ORUBICI U XX.STOLJEĆU

Padom broja stanovnika početkom dvadesetog stoljeća, smanjuje se i broj učenika, obveznika škole. Broj učenika tijekom XIX. st. se kretao između 100-150. U prvom desetljeću XX.st. zadržava se taj broj da bi 1914./1915. šk.god. škola zabilježila najveći broj polaznika. Tada je u četiri razreda bilo upisano 183 redovnih učenika i 45 opetovničara.

O uvođenju promjena, tj. unaprjeđivanju odgojno-obrazovnog rada svjedoči Spomenica kako se od školske godine 1906./1907.primjenjuje novi nastavni plan i program:

Brojno stanje učenika 1912.g. i zapažanja o radu:

Dan i obila kada je Ekolo- la, pregledana	Koliko je upisano u						Na dan pregledavanja bilo je naročito u		Ime i prezime te čin učitelja odnosno učiteljice	Zapaž. školski	Nakonim upitih u oblae
	svakdajni		opetovni		svakda- njih	opetovnih	bilo je naročito u				
	od- jectka	od- jectica	od- jectka	od- jectica			od- jectka	od- jectica			
	47	36	19	15							
	63	37	17	35							
	30	24									
	27	31	20		26	31					

Školska godina 1912/13. redovno je otpočela. Broj učenicu... Neka učiteljica... Nekome su... Školski rok... Makim Jurić

Padom broja stanovnika početkom dvadesetog stoljeća, smanjuje se i broj učenika, obveznika škole. Broj učenika tijekom XIX. st. se kretao između 100-150. U prvom desetljeću XX.st. zadržava se taj broj da bi 1914./1915. šk.god. škola zabilježila najveći broj polaznika. Tada je u četiri razreda bilo upisano 183 redovnih učenika i 45 opetovničara.

Ratne godine, 1914./1915. odražavaju se i na rad škole, jer u rat odlaze stotine ljudi, a djeca ostaju kod kuće preuzimajući obveze odraslih.

Po završetku Prvog svjetskog rata, dolazak i ustroj nove države selo je "flegmatično dočekalo" jer se njegov položaj nije promijenio. "Strah i trepet im je samo Sava i njeni hiri." Orubičani, kao i mnogi Posavci, Savu obuzdavaju nasipom a selo povezuju cestom s okolnim mjestima.

Škola i dalje surađuje s "obćinom" i crkvom. Nositeljica je svečanosti obilježavanja 1000. godišnjice hrvatskog kraljevstva prigodom koje je na crkvena zvona ugravirana 1925. godina. 1928.god. u Orubici je osnovana Vatrogasna četa, "nakon što je požar poharao 3 kuće, 4 štaglja". 14. rujna 1930. je obavljena svečana posveta kamena temeljca "Doma"- DVD-a i već u proljeće 1931. Dom je bio pod krovom.

Generacija 1927.

1938.god.Orubica se uvrstila u red sela s manje od 10% nepismenih i zbog toga dobila priznanje

Još nisu zaliječene rane Prvog svjetskog rata a došao je i Drugi svjetski rat. Nastava je održavana s prekidima. Po završetku rata, iz škole je udaljena vjeronaučna nastava . 1956.g. uvedeno je osmogodišnje školovanje, no u to vrijeme industrijalizacija zemlje odvlači cijele obitelji iz sela u grad. Trend pada broja učenika je kroničan. „Razorubičenje“ je naglo počelo šezdesetih godina odlaskom mladog stanovništva u gradove.

Iz Orubice, trajno odlaze mnoge obitelji u Požegu, Zagreb, Osijek, Gradišku, Sisak, Slavonski Brod... Naglo se smanjuje broj stanovnika a i učenika, tako da 1961. Orubička škola, tj.učenici 7. i 8.razreda odlaze na nastavu u Matičnu školu u Davor, a Orubica zadržava prvih šest razreda sve do 1966. Od 1966.do danas, ona je četverorazredna Područna škola za učenike uzrasta 1.- 4.razreda.

U Spomenici škole u Davoru, šk.god.1966./1967. zabilježeno je

Na Područnoj školi Orubica nastava je organizirana u 2 odjeljenja u to:

odjeljenje I i II razr.	sa	48	učenika
odjeljenje III i IV razr.	sa	42	učenika
Ukupno		90	učenika

Od onih 90 učenika 3 su uopozređeni.
Nastava se organizira u dvije učionice i jednoj sudionici.
Na područnoj školi ne radi nijedan promjetni radnik:

1. Babić Karlo - učitelj - ukočen loc. P.T.-e
2. Bokunović Marija - učiteljica

Tijekom Domovinskog rata, nastava je također prekidana. Školske godine 1991./1992. nastava nije započela u školskoj zgradi, nego u podrumu privatne kuće. Nastavni plan i program te godine realiziran je po modelu M70.

Idućih godina, nastava je održavana u školskoj zgradi uz cjelovitu realizaciju nastavnog plana i programa. Školske godine 1999./2000. Učiteljsko vijeće Osnovne škole „Matija Antun Relković“ u Davoru, donijelo je prijedlog o promjeni imena Područne škole u Područna škola „Fra Marijan Lanosović“ i obilježavanja obljetnice školstva u Orubici.

Zašto se željelo školi dati ime fra Marijana Lanosovića?

Fra Marijan Lanosović je rođen 1742. u Orubici. Kršten je (12. lipnja 1742.) pod imenom Stjepan a od 1761. god. ulaskom u franjevački red dobio je ime Marijan. Bio je franjevac, filozof, lingvist, ljetopisac, gvardijan, župnik, propovjednik. Pisao je i prevodio, a najznačajnije je doradivao Stullijevo rječnika i hrvatskog pravopisa.

Zašto nije obilježena 200 – ta obljetnica nego 225 – a obljetnica školstva?

Zbog posljedica domovinskog rata i 1994. g. još uvijek teritorijalno necjelovite Hrvatske, inicijativni odbor u sastavu: Alojz Jakirčević, načelnik općine Davor; Branko Severović, čelni čovjek Mjesnog odbora Orubica; Karlo Sverić, učitelj razredne nastave u Orubici; Vinko Vitolić, predsjednik općinskog vijeća i mene osobno, ravnateljice škole, predložio je da se školske godine 1999./2000. obilježi 225 godina od osnutka škole u Orubici.

Tijekom priprema, u financiranje i rad uključili su se: Ministarstvo prosvjete i špor-

ta Republike Hrvatske, Županija brodsko-posavska, Općina Davor, Mjesni odbor Orubica, Osnovna škola „Matija Antun Relković“ Davor, svi roditelji i učenici te mještani Orubice, mnogi sponzori... Zahvaljujući sredstvima i razumijevanju gore navedenih, četiri do pet godina prije 2000. godine u PŠ Orubica učinjeno je sljedeće:

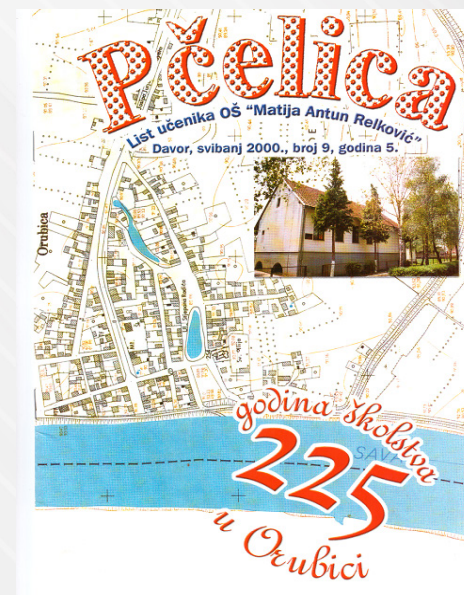
- Osposobljena je za rad druga učionica PŠ Orubica (stavljena je nova žbuka na strop, nova rasvjetna tijela, parket, nabavljen novi učionički namještaj, školska ploča, dvije peći.
- Sanirano krovništvo i limarija;
- Postavljeni novi prozori u sanitarnom čvoru;
- Uređen i u potpunosti osposobljen sanitarni čvor;
- Škola priključena na mjesnu vodovodnu mrežu;
- Postavljena nova ograda na sjevernoj i istočnoj strani školskog dvorišta u duljini od 80m;
- Obnovljena i obojana ograda na južnoj strani školskog dvorišta;
- Obojana cijela unutrašnjost zgrade (zidovi i stolarija);
- Obnovljen knjižni fond lektirnim naslovima...
- Izrađen reljef s likom fra Marijana Lanosovića

Organizacijski odbor za proslavu 225. godišnice školstva u sastavu: Jasna Butumović, ravnateljica škole; Ivan Dukić, Ljubica Dukić, Sanja Kovačić, Katica Šimunović, Karlo Sverić i učitelji razredne nastave su bili zaduženi za sadržaj i način obilježavanja obljetnice.

Ističem, da su se svi učitelji uključili u poslove predviđene za proslavu. S početkom 1999./2000. školske godine ušli

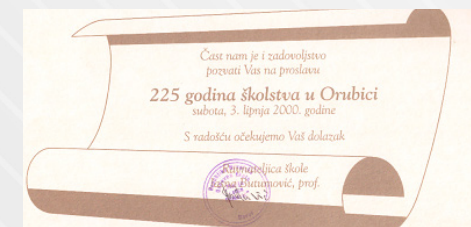
smo u proceduru preimenovanja PŠ Orubica u PŠ „Fra Marijan Lanosović“ Orubica jer nam je bila želja da upravo škola (PŠ u Orubici), promicateljica odgoja, obrazovanja i kulture hrvatskog naroda nosi ime fra Marijana Lanosovića lingvиста, filozofa, kroničara ... i tako ga sačuva od zaborava... Tijekom 1999. godine i početkom 2000. pisali smo u općinskom glasilu

o povijesti školstva i fra Marijanu Lanosoviću, no zbog posebnosti 3. lipnja 2000. a radi što bolje informiranosti gostiju, uzvanika i širokog pučanstva, učenici i učitelji OŠ „M.A. Relković“ izdali su posebno izdanje školskog lista „Pčelica“ i kronološki vodič kroz povijest školstva u Orubici, a Gradski muzej Nova Gradiška pripremio prigodnu izložbu u školi.

Orubička škola od svibnja 2000. nosi ime Područna škola „Fra Marijan Lanosović“, ime velikog sina malog sela. Ploču s natpisom Područna škola „Fra Marijan Lanosović“ Orubica i reljef fra Marijana Lanosovića na školskoj zgradi, otkrio je Predsjednik Hrvatskog sabora, Zlatko Tomčić. Obilježavanju 225. godišnjice, nazočio je još ministar Ministarstva prosvjete i športa, dr sc Vladimir Strugar, ravnatelj Zavoda za školstvo, Miroslav Klaić; fra Vatroslav Frkin govoreći o životu i djelu M. Lanosovića, predstavnici Matice Hrvatske i HPKZ-a kao i brojni ostali uzvanici.

Nekoliko uspomena na tako važan događaj:

- 16.00 Dolazak i prijem gostiju - PŠ "Marijan Lanosović" u Orubici
- 17.00 Otkrivanje reljefa s likom fra Marijana Lanosovića na školskoj zgradi u Orubici
- 17.30 Svečana priredba - društveni dom u Orubici
- 19.00 Sveta misa - župna crkva Svetog Ilije u Orubici
- 20.00 Večera i druženje - društveni dom u Orubici

Prigodna izložba, postavljena u učionici škole u Orubici, moći će se razgledati istog dana od 11.00 do 19.00 sati.

Fra Vatroslav Frkin

Učitelj Karlo Sverić

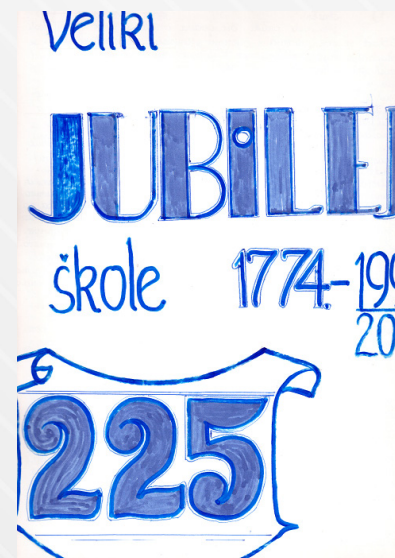
Predsjednik Hrvatskog državnog sabora:
Zlatko Tomčić

Ravnateljica škole:
Jasna Butumović

Ministar prosvjete i športa:
Vladimir Strugar

Rijetke su škole koje obilježavaju tako značajnu obljetnicu. Izražavam radost što mi je privilegija biti da sudjelujem u ovom obilježavanju.

Učiteljima i učenicima želim mnogo uspjeha u radu.

Zlatko Tomčić

Predsjednik Hrvatskog državnog sabora:
Zlatko Tomčić

Novi natpis na školi, uz nazočnost brojnih ličnosti iz javnog i kulturnog života zajednice kao i mještana sela, otkrio je gospodin

ZLATKO TOMČIĆ
predsjednik Hrvatskog državnog sabora

Koncelebriranu misu u župnoj crkvi sv. Ilije služio je dekan Novogradiškog dekanata, župnici Davora i Orubice te svi franjevci nazočni na obilježavanju 225. godišnjice školstva u Orubici.

ŠKOLSTVO U ORUBICI U XXI. STOLJEĆU

Nadomak smo 250. obljetnice školstva u Orubici.

Odlukom Školskog odbora (ožujak 2024.) i Učiteljskog vijeća (travanj 2024.) svečano ćemo obilježiti 250 godina školstva u Orubici 29. svibnja 2024. Planirane aktivnosti su započele ulaskom u mjesec svibanj, uređenjem cvjetnjaka u dvorištu škole, prikupljanjem i postavljanjem izložbe fotografija školskih generacija učenika XX. i XXI. stoljeća, izložbe o životu

i djelu fra Marijana Lanosovića (priprema Gradskog muzeja Nova Gradiška) organizacijom kviza znanja o domaćim sinovima Matiji Antunu Relkoviću i fra Marijanu Lanosoviću, te povijesti školstva u Orubici i Davoru. Prigodna svečanost će biti 29. svibnja 2024. čime ćemo obilježiti 250 godina školstva u Orubici.

Do svibnja 2025., kada ćemo obilježiti 195 godina školstva u Davoru u matičnoj Osnovnoj školi „Matija Antun Relković“, bavit ćemo se poviješću naših dvaju mjesta, Orubice i Davora, znamenitim osobama, običajima, kulturom, gastronomijom, proučavati floru i faunu, narodne nošnje, izvorne pjesme, narodne vezove, stare dječje igre, bolesti koje su vladale našim mjestima... Od 225. do 250. godišnjice zgrada PŠ je promijenila svoj izgled!

2003.- uvedeno centralno grijanje, 2024. izmijenjeno krovšte i novi dimnjaci, izmijenjeni prozori i postavljena PVC stolarijai, nova drvena ulazna vrata, uređeno stubište; asfaltirano igralište...

2011. postavljena nova ovojnica/fasada škole i čelične rine u visini 2,5m čime je riješen problem uništavanja navedenog deformiranjem; obojane učionice, novi namještaj, oprema...

Školske godine 2004./2005. dva četvrta razreda Matične škole, svakodnevno su putovala na nastavu u Orubicu zbog obnove školske zgrade u Davoru. Imali su nastavu u prvoj smjeni a učenici od I.-IV. r. iz Orubice u drugoj smjeni. To je bila školska godina u kojoj je Orubička škola bila puna djece u prvoj i drugoj smjeni.

Od 1966. g. PŠ u Orubici je četverorazredna škola. Već dulje vrijeme na školi rade dva kombinirana razredna odjela. Tijekom školskih godina, učenici su raspoređivani u 2 približno jednakobrojna kombinirana razredna odjela. Šk.god.2003./2004. 10 učenika IV.razreda iz PŠ su pohađali nastavu u Davoru. Uz 28 učenika MŠ su omogućili podjelu generacije na 2 RO a time smo izbjegli organizacijski višak među učiteljima RN. Isti postupak je primijenjen šk.god. 2022./2023.

Opravnani razlog je i to što učenici 4. razreda uz 16 h redovne nastave koju imaju sa svojom razrednom učiteljicom, imaju još 8 sati s učiteljima predmetne nastave: Informatika 2h, Engleski i Njemački jezik po 2 sata te vjeronauk 2 h. U PŠ u 2 KO RO do šk.god. 2007./2008. radili su učitelji Karlo Sverić i Ljubica Dukić.

Nakon njihova odlaska u mirovinu, radile su (ili još uvijek rade) učiteljice: Darija Grašar, Marija Rebrača, Irena Bilić, Monika Pišonić, Štefanija Milinović, Anita Wdovjak, Ivana Matošević.

Za urednost škole, školskog dvorišta, cijepanje i spremanje drva, loženje peći a danas upravljanje grijanjem, vodili su brigu:

Franjo Tomić, Miladinka Tomić i danas Slađana Svilić u ulozi „podvornika“ ili spremača/spremačice.

Kako se kretao broj učenika u posljednjih 24 godine?

	I.	II.	III.	IV.	I.-IV.
2000./2001.	11	9	6	3	29
2001./2002.	7	11	9	6	33
2002./2003.	6	7	10	8	31
2003./2004.	6	6	7	10	19
2004./2005.	14	6	4	7	31
2005./2006.	4	14	6	4	28
2006./2007.	11	5	14	6	36
2007./2008.	8	11	5	14	38
2008./2009.	8	8	11	5	32
2009./2010.	5	8	8	11	32
2010./2011.	4	5	8	8	25
2011./2012.	2	4	5	8	19
2012./2013.	9	2	4	5	20
2013./2014.	7	9	2	4	22
2014./2015.	9	7	9	2	27
2015./2016.	2	9	7	9	27
2016./2017.	4	2	9	7	22
2017./2018.	2	4	2	8	16
2018./2019.	6	2	4	2	14
2019./2020.	2	6	2	3	13
2020./2021.	3	2	6	2	13
2021./2022.	2	3	2	6	13
2022./2023.	2	2	4	3	8
2023./2024.	4	2	2	4	12

Veliki broj učitelja je dio svojeg radnog vijeka proveo u školi u Orubici. Većina njih nije među živima, neki uživaju u mirovini.

To su: Ivan Babić, Mijo Balašković, Anđel Solić, Tomo Ivanković, Marko Matijašević, Ferdo Matijašević, Bartol Bartolović, Adam Antolak, Andrija Galić, Anka Mareković, Ivan Sivoš, Mato Zdjelarević, Antun Varga, Antun Vukelić, Marko Juran, Ivan Baver, Stjepan Grabrić, Mijo Šipuš, Mile Požega, Hermina Martinčević, Stjepan Bešenić, Marija Bešenić, Milivoj Luketić, Ilija Marenić, Marija Keglen-Smolić, Jelka Ivanetić, Milan Grganić, Branko Vujić, Vera Marković, Rade Kragulj, Bojana Šepa, Dragica Kratočil, Dragica Juranović, Josip Briški, Đorđe Mamula, Gordana Petričević-Mamula, Milan Ostojić, Ratko Vučković, Milan Mamula, Blaženka Ostić, Katja Sarjanović, Marko Mamula, Nada Babić-Ivošević, Marija Dokuzović-Varkašević, Ivan Devčić, Ivica Dukić i Ljubica Dukić.

Škola u Orubici i njeni učitelji obrazovali su i odgajali brojne učenike. Nemoguće je ovdje navesti imena svih onih koji su prva slova naučili pisati i čitati u Orubičkoj školi. Stoga, u ime svih bivših i sadašnjih učenika izražavam duboku zahvalnost brojnim učiteljima: onima koji nisu živi, umirovljenima ali i onima koji još uvijek obrazuju mlade naraštaje.

Ravnateljica škole:
Jasna Butumović, prof.

Andrej Smolic
PHOTOGRAPHY